

De GESCHIEDENIS van de WERELD

TEKST VAN J. SCHOONJANS

TEKENINGEN VAN L. EN F. FUNCKEN

DE GODSDIENST- OORLOGEN

DE godsdienst was vaak een voorwendsel om oorlog te voeren. Dikwijls in de geschiedenis hebben mensen met elkaar getwist om godsdienstige redenen. Wij hebben dit reeds gezien in Duitsland ten tijde van Luther, en in de loop van de volgende eeuw zullen er in Duitsland nog godsdienstoorlogen worden. Onder dit alles steekt steeds de politiek : het principe van de koninklijke macht dat op het spel staat. In Frankrijk waren de godsdienstoorlogen vreselijk.

1. - ZES EN DERTIG JAAR LANG

KATOLIEKEN en protestanten, men zei Paapsen en Hugenoten, zouden met elkaar twisten tot in 1598, dus 36 jaar lang. Aan beide kanten gebeurden gruwelijke dingen. Montluc, een dapper kapitein nochtans, liet de Calvinisten van Terraube, nabij Lectoure, vermoorden en hun lijken ophopen in een put. Hij roemde zich over deze daad. Te Mornas, nabij Orange, kapte een aanvoeder van de Hugenoten, de vingers van de katolieken af. En er gebeurden nog veel barbaarser dingen...

2. - ACHT OORLOGEN

IN het geheel woedden er acht godsdienstoorlogen en waren er evenveel vredesverdragen. De katolieken deden beroep op Philips II van Spanje, de Hugenoten op Elizabeth van Engeland. Antoine de Bourbon werd gedood te Rouen. Zijn zoon Hendrik, bijgenaamd de Béarnais, volgde hem op aan het hoofd van de Hugenoten. Frans de Guise werd vermoord voor Orleans door Politot de Méré. Zijn zoon Hendrik volgde hem op aan het hoofd van de katolieken.

3. - DE VREDE VAN SAINT-GERMAIN

DE Hugenoten verloren de veldslagen — Dreux, Jarnac waar Condé gedood werd, Dormans waar Hendrik de Guise een sabelhouw in het gelaat kreeg — maar zij wonnen de vredesverdragen. Bij de vrede van Saint-Germain in 1570 gaf Catharina de Medici hen vrijheid van godsdienstuitoefening overal, behalve te Parijs. De Hugenoot Hendrik van Navarra, zou huwen met Margaretha, de zuster van Karel IX.

4. - COLIGNY

DE Hugenoten triomfeerden. De beste van hun officieren, nl. admiraal Gaspard de Coligny, werd lid van de Hoge Raad, en had op de zwakke Karel IX zoveel invloed dat deze laatste hem « mijn vader » heette. Dat kon Catharina niet verdragen. Om haar eigen macht te bestendigen, besloot zij de Hugenoten te doen verdwijnen. Ze waren met duizenden naar Parijs gekomen voor de bruiloft van Hendrik van Navarra.

5. - DE ST BARTHO- LOMEUSNACHT

ZIJ achtervolgde haar zoon met haar vreselijke plannen en zij maakte hem zó bang dat hij een crisis van epilepsie kreeg, en zo kon Catharina hem het bevel ontrukken de Hugenoten te vermoorden. Dit gebeurde op zondag 24 augustus 1572, op de feestdag van de Heilige Bartholomeus. De slachtpartij begon om twee uur in de morgen, en Coligny was een van de eerste slachtoffers. Voor het middaguur sloeg, waren er te Parijs reeds twee duizend lijken ! Nog acht duizend andere Hugenoten werden gedood... Twee jaar later stierf Karel IX met deze woorden : « Wat al bloed ! Heer, vergeef het me »